

trukne. Saa siges der, at man kan saa ikke rive Bladene ud. Ja, hvis det skal være Betyggelsen, saa er det naturligtvis en Sag for sig. Men det kommer dog nok saa meget an paa, hvad der staaar paa disse Blade. Der kan staa det samme falske og det samme rigtige paa Bladene, enten de ere autoriserede eller ikke.

Men der ligger noget andet bagved, det er noget andet, man tilsigter. Derfor kæmpe vi imod, og vi sige, at det ærede Medlem fra Nyborg (Birch) kan ikke staa som Talsmand hverken for den ene eller den anden Slags Andelsforetagender. Han vil være Talsmand for dem og siger, at der i Virkeligheden intet sker, de have fuldt solidarisk Ansvar, kunne blive fri for denne Pligt. Hvorfor i al Verden skulle de være fri? Skulle de ikke være ligesaa forpligtede til at føre et retskaffent og redeligt Regnskab? Det er dog noget, alle Andelsforetagender ere forpligtede til. Nej, man er her inde paa noget, der kan have vidtrækkende Følger, og det har jeg ikke villet undlade at gøre opmærksom paa. Jeg har ikke villet være med at stemme for dette Lovforslag, fordi det forekommer mig, at vi ved at vedtage det handle uforvarsomt overfor Andelsbevægelsen. Andelsbevægelsen i vort Land har en smuk og solid Virksomhed at se tilbage paa, og dens Foretagender have med den Bogføring, de have haft, været i Stand til at skaffe sig den fornødne Kredit til en billig Rente. Og hvorfor? Fordi man har set, at der er fuld Garanti for Kreditten. Tror man, at et Pengeinstitut som Handelsbanken med en saa forsigtig og dygtig Finansmand i Spidsen som Etatsraad Dam til en billig Rente vilde yve Millioner af Kroner i disse Foretagender, hvis han ikke troede, de vare solide selv uden denne Pligt? Det tror jeg sikkert ikke, og derfor siger jeg, at vi have ingen Ret til at paatvinge Andelsforetagenderne denne Bogføringspligt. Det have vi hverken Grund eller Pligt eller Ret til.

Schovelin: Det er overordentlig interessant at høre, hvorledes man fra andels- og forbrugsvenlig Side med Hænder og Fødder stritter imod, at der skabes Lovregler, hvorefter man søger at opnaa, at der bliver Orden og Redelighed i de vedkommende Institutioners Regnskabsførelse, og denne Stritten med Hænder og Fødder imod, at der kan komme Redelighed og Orden i disse Institutioners Regnskabsførelse, illustreres særdeles godt ved det, der nylig skete med en Brugsforening,

som havde Underskud. Det viste sig nemlig, at Regnskabsføreren eller Forstanderen ikke havde Begreb om Regnskabsførelse. Man skulde tro, at den Slags Kendsgerninger maatte aabne de Folks Øjne, saa at de forstod, at det for deres egen Skyld, om ikke for de næringsdrivendes Skyld, var bedst at underkaste sig Bogføringspligt og derved Tvang til at komme ind i de ikke særdeles store Mysterier ved Bogføring. Det viser sig, at det, man fra andelsvenlig Side ønsker ved denne Lejlighed, er noget, som ligger langt over denne enkelte lille Sag. Det, man fra den Side ved denne Lejlighed som ved saa mange andre ønsker, er, at Andelsfolket skal være en privilegeret Kaste. Med andre Ord: Der skal være to Slags Mennesker, nemlig Andelsfolket paa den ene Side og alle vi andre paa den anden. Alle vi andre skulle selvfølgelig lystre Lovene. Andelsfolket skal derimod ikke lystre Lovene, uden naar de frivillig erklære, at nu behager det dem at lystre. Det er det mest fortræffelige Forslag, der i saa Henseende er fremkommet, at Andelsselskaber skulle kunne blive fritagne for Bogføringspligt, hvis de erklære, at de frivillig ville underkaste sig Bogføring. Herved faar det Ønske, man fra visse Sider nærer om at tildele en Kaste af vort Folk en privilegeret Stilling, sit prægnanteste Udtryk. Her overfor maa vi, der staa paa det simple, jævne Ligelighedsstandpunkt, at alle Borgere og Institutioner skulle behandles ens, paa det allerbestemteste protestere.

De gældende Regler om Bogføringspligt ere paa ingen Maade daarlige, det gaar i saa Henseende i det hele særdeles godt. For saa vidt kunde jeg være enig med det ærede Medlem fra Herning (R. Nielsen) i, at en særlig fremtrædende Trang til nye Regler paa dette Omraade gives der ikke. Og naar man ikke kan faa benyttet denne Lejlighed til at skabe Ligelighed over hele Linien og til at faa gennemført de næringsdrivendes gamle Krav, med andre Ord at faa berøvet Brugsforeningerne et af deres mange Privilegier, have vi ingen særlig Interesse for dette Lovforslag, ville ikke ligefrem hindre dets Gennemførelse, da vi ikke nægte, at det kan indeholde en eller anden ny Regel, som kan siges at være god, men vi ville tilkendegive vort Standpunkt overfor Lovforslaget ved at sige: Stemmer ikke.

Ordføreren (Birch): Det ærede Medlem fra Give (N. C. Jensen) gjorde sig skyldig i en Misforstaaelse, naar han sagde,